

DE KAMPBODE

ADMINISTRATIE
KAMP BIJ ZEIST

OPSTELRAAD: L.J. DELREZ - C. DEROUX - K. QUINTENS - A. VERBIST - E. WÈVE.

ALLE DAGEN
VAN 9 TOT 11 U
BARAK 25

ONTWIKKELING DER FRAN- SCHE HAVENS GEDUREN- DE DEN OORLOG

Mit het bulletin van de kamer van
koophandel te Parijs:

De oorlog, die bij het begin
der mobilisatie oorzaak was van ver-
traging bij het lossen en laden van
goederen, is gaandeweg een oorzaak
geworden van de toenemende intensi-
teit van het goederenvervoer.

Wat steenkolen betreft, mogen
de volgende sprekende cijfers veldende
zijn: Treport voerde in 1913: 17738
ton steenkool; het ontving in 1914:
54.000 ton; in 1915: 273.000 d.i.
15 maal meer dan in 1913. Te
Rouen bereikte de tonnage, die
in 1913 niet boven de 2.827.000
ton ging, 6.021.000 ton in 1915.
Derelfde toename wordt geconsta-
teerd te Honfleur, Caen, Granville,
Legue - Saint - Briens, Saint - Nazaire,
Nantes, la Rochelle, la Gâche.

De voortdurende toename van
den goederen aanvoer heeft, ter verze-
kering van een daaraan evenredige
snelle behandeling, de vermeandering
of verlenging van de kaden in de
Fransche havens noodig gemaakt, en
zulk in den kortst denkbaren
tijd. Te Bordeaux heeft men zich
gehaast den aanleg van een kade
van 200 meter te voltooien, waar
mede reeds vóór den oorlog begon-
nen was; en in den zomer van 1915
was ze voor den handel gereed. De
"Société des Chantiers van de gronde
heeft op eigen initiatief houten kaden
gebouwd, die ze aan de scheepvaart
ter beschikking stelt. Beneden Bor-
deaux, te Bassens heeft de staat in
6 maanden tijds een houten stager
van 100 meter kunnen bouwen.

In derelfde streek werd de
haven van Blaye, dank zij den goe-
den diensten van den staat, verbe-
terd en ontwikkeld. Van hetzelfde
initiatief dankt men den aanleg te

Commay - Charente, bij Rochefort, van
een nieuwe kade voor kolenschepen.
Te Saint - Nazaire, werd einde 1914
de steiger van de Darses - kade in
gebruik genomen, waardoor de moge-
lijkheid werd geschapen langs drie we-
gen de groote schepen te bereiken.

In Normandië werd de haven
van Havre, Engeloche basis, weldra
onvoldoende. In het eerste kwartaal
van 1915 heeft de Fransche Water-
straat 3 aanlegplaatsen voor ree-
schepen gebouwd. In Augustus 1915
werd de aanlegplaats der booten
van de lijn Havre - Southampton
verlegd naar de voorhaven, waar-
door een nieuwe aanlegplaats be-
schikbaar werd. Te Dieppe worden
de werken, sedert 10 jaar ondernomen
voor de regeling van de doorvaart,
voortgeret. Nieuwe pieren zijn vol-
tooid, de toegang tot de haven is
verbeterd en gemakkelijker gemaakt.
en nieuwe aanlegplaatsen zijn in
gebruik genomen. Te Treport derelfde
activiteit. De haven van Rouen heeft
begin 1916 in gebruik kunnen stellen:
400 aanlegplaatsen. De veranderingen
aan deze haven dueren voort en ma-
ken het mogelijk de haven van Havre
gedeeltelijk te ontlasten en het goe-
deren vervoer te water naar Parijs
voor te bereiden.

Wat de ontwikkeling der
werkhuizen en machines betreft, de
staat in samenwerking met de groote
stoomvaartmaatschappijen, heeft 200
nieuwe installaties in 1914 en in
1915 in gebruik gesteld. Te Calais
zijn 12 elektrische kranen, 5 automati-
sche laastkorven in werking gesteld.
Te Treport Tercamp, derelfde ontwik-
keling. Te Havre zijn 5 machines,
waaraan een graanelevator van 100
ton, in de haven in werking gesteld,
die reeds 130 machines telde. De
haven van Rouen telde 175 machi-
nes in October 1914; ze telde er 214
begin 1916. Honfleur, Granville, Gran-
ville, Saint - Nazaire, Nantes
kunnen alle op equivalente verbe-
tingen wijzen. Te Boulogne sur -

Mer heeft men niet alleen het aan-
tal van de laad en los - machines
vermeerderd, maar men legt ook
nieuwe toegangswegen naar de
kaden aan.

Te Marseille zijn tijdelijk
laaddeelen gebouwd met een totaal op-
pervlakte van 20.000 vierkante
meter. Men moet ook aandacht schen-
ken aan de werken te Bordeaux,
ondernomen door de Compagnie d'Or-
léans, te Bayonne, te Cette, en bijna
in alle havens door de kamers van
koophandel om aan de steeds-groo-
ter wordende eischen van het ree-
vaartverkeer en den overzeehandel
het hoofd te kunnen bieden.

EENZAME DOOD

Hij lag daar naast een wilgeboom
vergat zijn leed in blijden draom

Zijn leven vloede langzaam weg. -
Een merel in een verre heg.

Lang luide van verganen dag,
zijn hied van vreugd en rannelach.

Hij dacht aan 't lang verlaten huis;
hij hoorde weer het racht gemisch,

dat 's avonds door de linde ging...
dit was een blij herinnering:

Als moeder daar zoo naast hem zat
en stille haar gebeden bad,

en sprak van 't vruchtbaar zonerwee
dan had hij geen verlangen meer

Zijn lippen beeften bij 't gedacht,
zijn blik werd rochtig nog en racht

Hij turde droomend in de lucht
en wende dan met draeven rucht

zijn bloedend lichaam moerzaam om
en keek naar ver het zoner glom

Naag peinnend zag hij 't bloedend rood,
en schreed dan in ten grooten dood...

En stille tong de avondwind
gebeden naar dood menschenkind

De slanke wilg bad fluitend mee,
dit was zijn schoone stervensbee.

Hij lag daar naast een wilgeboom
't gelaat verstaard in doaden-droom

Van België

Henri Van den Broek

SCHERTS

Gebeurt het niet meer? Ge zijt
op vreemde bodem en daarop wonen
andere menschen, die, gaan en keeren
in levenden lijve, net als gij, doen
hun dagelijken handel en wan-
del en onder die velen één dien ge
meent weleer nog te hebben gezien,
maar dien ge toch nooit met zeker-
wetende oogen herkendet of aan-
spraken durft.

Toen ik er hier in den beginne
ook zoo een zag tusschen die allerlei
menschen viel het me op dat hij geen
vreemde was. Welken male hij me
ontmoette in zijn her- en denwaarts
't kamp doorloopen, steeds glimlende
en 't hoofd fier omhoog als wan hij
met dien wierigen armavaai 't raad
van den maed strooien onder die
zwartgallige bedrukten, maar eigen-
lijk toch zonder erg of doel rond dien
pukdoord knikte hij licht-lachend
en met een: ik zag u meer maar
kan u niet thuis brengen, knipsaagde
hij vriendschappelijk achter de helle
glazen van zijn bril. Hij kwam dan
voor de pin in schouw-burgvoor-
stellingen en 'k wan er toen zeker-
heid van maken dat hij re nog meer
in hun doening had gezien de boeren-
burgemeesters met hun schaapjes
op het drage die barig nitretten,
en fier om hun titel de bierhuisjes
kiezen om naar kibbetjes te vragen.

Hij is een goed beslagen man met
menig studiejaar achter den rug
en overal in thuis, hoorde men
albeens fluisieren. Zijn belang-
stelling in hem groeide en 'k wan
graag dat vreezend aarselen hem
zoo maar spontaan aan te spreken
den laas werden. Doch vreemd is
dat gevoel van willen en niet dur-
ven, maar een toevallige samen-
komst, zei alles.

't Was avond en struomen
van regen gutsten swaar neer op
schooldoekal waar hij schuilplaats
had opgerocht. Hij zat er zoo alleen
proraich gestemd, blijkbaar wel aan

2
't styleren om een greep uit ons
kompleven de wereld in te zenden.
Zijn blik was maar immer naar
boven naar de rookkrankels van een
sigaret die bengelend hing geplakt
aan zijn onderlip en hij af en toe
liet uitdooven na een te lang na-
denken. "Zoo kon het in de streek
ook bruisen al." zei zoo doodgewoon
een gebuur, en daar was nu de bemid-
delbaarrol gespeeld. Zijn knijffelen
werd ronnelaarheid, nog meer door
zijn antwoord, zoo heel overdechtelijk
en maelijk om vatten: "Spreek zoo
maar niet, vriend, dien tijd kwamen
immers geen slechte dagen. Handel-
den we niet elken dag langs ge-
siede straten en paden van bloemen?
Wat deedte ons 't weer? Als de
Oostenwind zoo stuwde van over
't Waasland dan maakte dat op
mij een goeddoend gevoel, 't was de
kus der moederarde die me niet
te heftig in 't gelaat kon drukken.
De regen was dan onze groei kracht
om ongegespiede armen nog gro-
ver te dikken en onze wang en nog
meer te doen blozen; 'k kon er
roerloos blijven instaan als een
bankige eik om stoer als hij op
te groeien. De zon verliet ons niet,
maar nu kon de mensch moeten door
't leven gaan de oogen naar binnen
gekeerd, niet zoo gauw riet hij of
een vreemde stemming overkomt
hem.

Bitter is zoo alles: de gevangenis
het lot en het leven.

Wijders, zei hij meer nog zonder
ik iets van zijn echte bedoeling ver-
mocht te snappen wat me deed be-
shuten maar goed op zijne woorden
te letten. Gelukkig hep dat nu
nog af.

Als we nu weer eens samen
zijn kan ik ook van bitterheid
spreken in eigenlijken zin. Aan
't buffet is ook alles zoo bitter
het brood bekomen, bitter de koffie
en... zelfs de rijstpap.

Maar in die streek waar een
zon niet taande wordt alles weer
zeem-zoet.

K.D.C.

Gesprekken met den Gwaren Jongeling

Thou is mijn vriend verlied. De
weinig wijsheid die hem nog overbleef
is opgegaan in een verlangen naar de

bekarende schoonheid van een jonge
vrouw. 'k had nooit gedacht dat hij
het zoo ver zou brengen.

Maar reeds wordt de zon trach-
tiger en groter, bij dat mooie zon-
dagnoeer, zag ik de harelaren bloeien,
schuchter nog, zal hij met zijn lief
de naastjes gaan plukken, na haar
een kraan van witte madeliefjes en
blauwe korenblomen te hebben geboch-
ten door de blonde haren; of zal hij
haar purperen kruisjes op het voor-
hoofd drukken met de stampertjes
uit de roode papavers die bloeien
langs de wijde wegen die naar hun
geluk voeren?

Thou, de harelaren bloeien, en
de madeliefjes komen ook nog, en er
vullen papavers zijn en ook wel rozen.

En dan, mijn vriend, heeft ook
nog veel kinderlijks in zich, hij
wil niet bekennen dat hij verlied is.
Hij is even als een schooljongen die
"huiseken" speelt met een knullebol-
letje uit de buurt; hij kan er om
vechten, ja, of op een andere wijze
zijn liefde verraden, maar bekennen,
nooit!

'k ging hem vragen om mee uit
te gaan, en hij weigerde. 'k dacht
eerst dat de stad hem verveelde, maar
hij had er nog nooit een berwaar in
gezien naar dat berwerde nest te gaan;
toen dacht ik aan een lichte ongesteld-
heid, maar hij is sterk en flink ge-
bouwd, mijn vriend, en van rechte
haarde ik hem nooit klagen.

Wat wetende wat, vroeg ik: Waar-
om niet?

Toen liet hij de woorden vallen
die bitter van zijn lippen spelden
in de narigheid van sneeuw- en
regenlucht.

"Omdat je om mijn liefde lacht,
'k stond versteld. Daar zat hij
nu! 'k had hem gezien vroeger,
toen hij onverschillig als een padajin
uit oude sproken op avonturen taag,
gereten op het haage ros van zijn
buitensporige beschouwingen; toen
hij met de pet in de oogen, sleurend
aan een pijp die groote tabaksvaak-
waken de lucht inpeg, een deuntje
floot dat populair was en waarvan
hij altijd slechts den laatste regel
zong: gonde ton coeur Madeline.
Daar zat hij nu de kijken naar het
sneeuwlijk dat op de toppen van zijn
klompen hing.

'k dacht: ze moet wel maar
zijn. Het kwam me voor dat ze
blond moest zijn, blond als Magda-
leen in een vlaamsche kruisafslaning,
blozend als een fee die zich spiegelt in

liefdesang begeleidt diingeren

De violen heffen aan een eent-
nige rang van verveling terwijl ware
bastonen de gedrukteid van het kamp-
leven beschrijven. De cello ringt een
verwijderd lied dat herinnert aan de
jeugd, aan huis, aan een knecht
die zingend in de schemering huis-
waarts keert; de clarinetten doede-
len de rust van voocheen na, en de
kobo rijpt het rijpend gebrek aan
aardappelen, terwijl de fluiten zil-
len om de bruine boonen. Een
trambou schaterit, satanisch om
den vreeselijken oorlog. In dit eer-
ste deel wil ik veel dissonanten
leggen, die zich oplossen in een vol-
maakt akkoord, dat zeer lang
aangehouden eindelijk ophoudt om
de violen stilaan een zoet, heel
zoet aria van verlangen in sauridine
te laten hispelen, iets als een gebed
dat in een verstraaidheid wordt
geprevelde daarweven met andere
gedachten die door een pizzicato
worden aangegeven. Doch de fluit
jes beginnen lokkende baanflikke
ringjes daar midden in te werpen,
de kobo zegt eenige aanmoedigende
akkoorden, en daar breekt de cello
los in een anstuijmg lied van passie,
met gereekte tonen die maloch en
rijn in trillende en breede bewe-
ging in 't ensemble vallen dat nu
aandruischt en steunt het handen-
wringend gesmeek van zijn ver-
langende riel. De lente is gekomen
met haar rijke sappen, alles bloeit,
alles ringt alles leeft

Na deze symphonische lente-
komt er geen zomer; zij blijft al-
leen heerschen, spelend met men-
schenharten en de verlangens der
zielen. Wat kan er nog komen na
die overweldigende stormen van
hartstocht? Niets dan een groot
vraagteken in een orgelpunt.

Zoo zie ik zijn liefde, en
hij kijkt nog maar altijd door
naar de slykerige toppen van zijn
klompen

gouden beekjes bij avondsonneschijn,
en hare zagen moeten blauw zijn als
rijke safferen in een stralende konings-
kroon; hare tanden als parels die
al den glans van de onmetelijke
schatten der diepste zeeën in zich
omvatten. En hare voetzjes, en hare
handjes! Wie kan ze zich in beelden?

En dat alles maakt mijn vriend
als een waar gesloten kist die eens
geopend zooveel moais rau kunnen
laten ontsnappen. Dromen van
blyheid en vleysgeluk, bevat ze bij

diurenden, en diamanten die
zijn de kristallisering van raete
woorden die niet gesproken en toch
door de voorbijgangers gehoord en
begrepen worden, en gouden arm-
banden met horloge die sieraden
zijn en er aan herinneren dat
het niet altijd (Ik blijft, maar
dat de uren de dagen meesleuren
naar den winter der vervolagen tijden
die stormen meebrengt van spijt die
aanbotsen tegen gesloten harten die
nimmer open zullen gaan.

Ik nu, wil het orkest dat zijn
hal hij zijn verstand nog weer-
krijgen?

AV

DE VAKTAAL VAN DEN SOLDAAT

— III —

allumage = ontsteking.
aviation = vliegroeren
ballon captif = kabelballon
congé de convalescence = verlof tot
herstel van gezondheid.
crépitement = geknetter
débloquer = ontrekten
déborder = overrampelen - over-
vleugelen
démarrer = een kamp opbreken
débambres = puin
décoration = eere teeken
dédoubler les files = ontdubbelen
dégager = onttrekken
dégainer = van leer trekken, uit
de schede trekken.
demi-tour à droite = rechtsomkeert
départ des troupes (d'une caserne etc.)
= uitmarsch, uitrukken.
dépôt de recrutement = wervdepot.
derrières = achterhoede.
désarmer = ontruimen
descendre la garde = van de
wacht komen
discipline = tucht
discipline militaire = krijgstucht
disparu = vernist
doubler les files = verdubbelen
drapeau = vaandel
drapeau de régiment = regiment's
vaandel.
droite (de la troupe) = rechtervleu-
gel
échanger des prisonniers = gevan-
geven uitwisselen.
éclaircir les rangs = de gelede-
ren dunnen
éclairer sa marche = zijn marsch
verkennen.
éclaireur = kondschapper, verkenners.
éclater = springen

école du soldat = soldatenschool.
éducation militaire = militaire vorming
effectif de l'armée = legersterkte
embaucheur = ronselaar
émeute = muiterij
en amont = stroom op
en aval = stroom af
en avant! = voorwaarts!
en position! = in de handing!
enfoncez une ligne = een linie doorbreken
entonnais de mine = myn trechter
enveloppeur = omsingelen
équipement = uitrusting
escalader = beklimmen
escorte = geleide
escouade d'ouvriers = ploeg werkvolk
esprit de corps = korpsgeest
établissement des postes = opstelling
der posten.
établissement des quartiers = inrich-
ting der kwartieren.
état-major = staf
état-major de place = plaatselijke
staf.
état militaire = militaire stand.
évacuer = ontruimen.
exemption de service = vrijstelling
van dienst.
exercice de tir, schietoefening
expérience de tir = schietproef.
fantassin = infanterist
faire demi-tour à droite = rechts-
omkeert maken.
file = rij, rot.
fulmicaton = schietkatoen.
garde chambre = kamerswacht
hydroplane = watervliegtuig, see-
vliegtuig
lance-grenades = granaatwerper
marcher au pas = in de pas loopen
mettre vous en position = sta in de
handing
mettre la baïonnette au canon = de
bayonet opsteken
monter la garde = op wacht trekken,
de wacht betrekken.
opération militaire = krijgsoverrichting
ordonnance = oppasser.
ordre dispersé = verspreide orde
par file à gauche = met rotten links
partir en congé illimité = met on-
bepaald verlof gaan.
piquet d'incendie = brandpijket.
point d'appui = steunpunt
porte drapeau = vaandrig
position (du soldat sans armes) =
handing
position fortifiée = versterkte stelling
rassembler les hommes = de manschap-
pen verzamelen
rassemblement! = verzamelen!
ravitaillement = proviandeering.
reculer = terugwijken.
refouler = terugdrijven

renfort = versterking
 repousser une attaque = een aanval
 opblaas
 rompre les rangs = inruiken.
 troupes d'élite = keurtroepen
 tube lance - torpille = torpedo lan-
 ceerbuis

ZOEKT gij een vertrouwd
 adres voor uw rijwielen, onderdelen
 en naaimachines, wekt u dan tot
H. NEFKENS
VARKENSMARKT 5 AMERSFOORT

Brieven aan Smaryllis

1) Het is zoo koud --- buiten,
 zoo koud in de ziel --- Dit altijd
 alleen zijn, en alles alleen en met
 zich zelf nitwechten! - "Er is geen
 grooter lijdens denkbaar dan het
 verlangen eener hartstochtelijke ziel
 die weet, dat de geliefde op dezelfde
 aarde woont als zij, en dat het geen
 gemis aan liefde is, dat hen scheidt.
 --- Voor haar (de ziel), strekken
 zich de dagen tusschen de nachten
 uit, als een verengde strakke rand-
 wegen tusschen twee quaweltorens van
 verdriet, en zij weet dat er altijd
 nieuwe wegen zullen zijn, om haar
 naar telkens weer nieuwe torens voort
 te leiden, dat de weep der hoop
 onvermoëbaar den rug blijft gevoelen
 van hem die te trotsch is om zich
 door het leven te laten overwinnen.
 Dat die weep der hoop ons gevoelt,
 zij houdt ons recht.

MEDEDEELING

Hij zijn gemachtigd de in
 omloop zijnde geruchten, als zou een
 overplaatsing van geïnterneerden
 naar Groningen aanstaande zijn,
 te lozenstraffen.

Aan de geïnterneerde
 Officiëren, onderofficiëren,
 brigadiers, korporaaals
 en soldaten.

Ik heb vernomen, dat zekere
 militairen, gebruik makende van de
 tegenwoordigheid in Holland van
 Belgische kinderen, gewaagd hebben
 hen te gebruiken om brieven in
 België te smokkelen

Dere manier van doen is
 van natuur het bestaan van de
 stichting "gezondheid voor het
 kind" in gevaar te stellen.

Men zou het moeten begrij-
 pen! Ik vraag dringend aan alle
 militairen zonder onderscheid zich
 van alle ongeoorloofde stappen
 bij de hier gehuisveste kinderen te
 onthouden en ik hoop, dat het de
 gedachte aan gevaar, dat men ze
 doet loopen voldoende zal zijn, op
 dat mijne uitnodiging stuip op-
 gevolgd worde.

Den Haag, den 23 December 1916
 De luitenant Generaal
 w.g. E. Dossin
 medegedeeld

DE AMERIKANEN IN DEN OORLOG

ons vaderland.

Al wat de Amerikanen van den
 oorlog afweten is dat hij schrikke-
 lijk veel drumkuid in hunne oak-
 len brengt. Verder laten zij hen aan
 den oorlog erg ongelegen. Een be-
 wijze: In eene groote school van
 Middle-West richtte een leeraar een
 wedstrijd in. Hieronder de vragen
 en de antwoorden die hij ontving.

- Wie is Joffre? - Een beroemd bok-
 ser. De president der Fransche re-
 publiek.

- Wie is Lloyd George? - De uitge-
 ver van het weekchrift "Atlantic
 Monthly".

Hij verloor het leven in de "hu-
 sitania kamp".

- Wie is Douglas Haig? - De man die
 de Haagsche vredesconferentie bij-
 een riep.

- Wie is Asquith? - Een Fransche
 stad.

- Saloniki? - Een Engelsche viols-
 mist; de voorzitter der Chineseche
 republiek, een Japanesche beroemd-
 heid.

- Lord Kitchener? De Duitse
 sprant in Amerika

- Wat is Pelen? Een chineesche stad

- Poemani? Een onttraande Honin-
 gin der Oudheid.

Gelukkigze Amerikaners
 die slechts naoveel van den oor-
 log afweten of - willen afweten.

DIENSTREGELING

30 December
 I Oangerien de heerochelde steenko-
 lennaad en de beperkte spoorweg-
 dienstregeling tot deze beperking van
 verloren dwingt, zoo worden H. H.

afst. Commandanten uitgenoodigd
 ook aan de geïnterneerden slechts
 bij uitzondering verloven te verlee-
 nen in dringende omstandigheden

5 Januari
 II Oangerien de tram te Amersfoort
 's avonds om 9 uur niet in staat

is alle permissiehebbenden te ver-
 voeren en dere niet om 9³⁰ in het
 kamp kunnen terugkeeren, zoo
 wordt tot nader order 8³⁰ n.m.
 als het laatste uur aangegeven,
 waarop dagkaart permissiegegers
 in het kamp moeten terug zijn
 18 December
 Het ingang van donderdag 21
 December wordt de uitvoer van brood
 restanten uit de beide kampen ver-
 boden. Evenzoo de verkoop en de
 handel in het overschot van de niet
 genuttigde en verstrekte rations.

Het ingang van dien dag wordt
 in de beide cantines van kamp I en
 II tusschen 5 en 7 uur n.m. gratis
 muntie brood verstrekt aan hen die
 daarom vragen. Dit brood moet in
 de cantines worden genuttigd en
 mag niet buiten de cantines worden
 gebracht. De verstreking in de Can-
 tines geschiedt door de zorg van
 den Heer Directeur der Cantines.

De broodrestanten van de in
 de Afdeelingen verstrekte rations
 moeten verzameld worden en den ver-
 plegingsofficier worden overgegeven
 Bovendienstaande maatregelen
 zijn het gevolg van noodzakelijke
 economie in broodverbruik in ons
 land.

7 Januari
 II In verband met de tijdsomstandig-
 heden moet worden aangedrongen op
 de grootst mogelijke zuinigheid in
 rake verlichting en verwarming. Van
 af dinsdag 9 derer wordt het ver-
 lichten van kampen en gebouwen
 in handen gelegd van den Opzicht-
 ter der genie, naar door mij ter
 rake te geven aanwijzingen.

heid
 7 Januari
 II Aobachtiging door mij gevraagd
 om ten aanzien van sommige ge-
 interneerden op advies van den
 Gen. Dienst te mogen afwijken van
 de gewone voeding, is geweigerd ge-
 worden.

Witsdien wordt bepaald; dat
 van af 11 derer.

a) geen wit brood meer mag wor-
 den verstrekt:

b) alle vergunningen tot voeren
 buiten de menage worden ingetrok-
 ken.

Iedere geïnterneerde - niet in
 een ziekeninrichting verpleegd, eet
 dus in de menage en ontvangt het
 gewone ration

GEDENKENIS AAN DEN OORLOG

M. MARGHOT

BATIK TO KAMP

Papiersnijders - doozen. enz. enz.

VAN ALLES WAT

Terzelijking. Onderwijzer, als de kon reeds ondergegaan is, prijken nog de toppen der Alpen in het avondrood, zoals ----- geef jij eens een voorbeeld Franses.

Fransen, zoals, ----- zoals, ----- (den rooden neus des onderwijzers in 't oog krijsend) zoals de neus des drinkers nog fonkelt als het glaasje reeds lang leeg is.

Galing en Bepaling Een jonge waal sedert kort op een kantsaar in Holland werkzaam studeerde ijverig de Nederlandsche taal. Op een avond met eenige kennissen in een koffiehuis zittende, spraken de ten over de bepaling van .... De jonge Waal riep: "Hoeveel soorten van Galing heb jij toch in Hol- land? Je hebt paling en aal, en nu ook nog Bepaling.

Ordevertien. Een pleisterfabriquant adverteerde: Wie eenmaal onze pleisters gebruikt, blijft er altijd aan gehecht.

Doar gebeurd. Over de manoeuvres rijdt een kapitein aan het hoofd van zijne compagnie trotsch de hoofdstad binnen. Glanselings wordt de rassinant anders zoo racht als een schaaap, onrustig entot groote verwandering van den berijder maakt hij de dolste kunsten. - Kijk eens wat de knud heeft, zegt hij tegen een van de soldaten, -

dere beriet het dier van alle kanten en regt taen lui: Kapitein er zit een beest op.

Een rechter gedresseerd

Rechter tot de vromelijke getuige. Hoe oud is u?

Hij - Dat vraagt men nooit

R - Ten dan in welk jaar zijt ge geboren?

Hij - Ook nog te lamp.

R - Wat is uw leeftijd?

Hij - Kom nog beter

R - Hoe jong is u dan nog?

Hij - eindelijk! ----- Ik ben ... drie en vijftig

Voor onze Krijgsgevangenen

IEDEREN WOENSDAG VAN 3 TOT 6 UUR IN HET BERG HOTEL - THEECONCERT
ten voordeele van Belgische Krijgsgevangenen met medewerking van bekende kunstenaars. Het inkomgeld bedraagt de 0,30 fl. geeft recht op een kopje thee. alle schrijvers mogen het adres van een bekend Krijgsgevangene opgeven, aan wien doordt het komitee een pakje zal toegeronden worden.

Voordrachten & Vergaderingen.

Zondag 14 Januari Schaumburg kamp 1 om 5 1/2 "Les pauvres de Paris", Sch. k II om 6 1/2 "Maas de boodschapper", blijspel in 5 bedrijven.

Maandag 15. Sch. k I om 6 1/2 "Gman nos antes

Sch. k II om 6 uur
Ontwerpsche kring.
Dinsdag 16 Sch. k I om 6 1/2
"Gaur vivre heureux",
Sch. k II om 6 1/2.
"Maas de boodschapper",
Woensdag 17 Sch. k I om 6 1/2
"Gaur vivre heureux",
Sch. k II om 6 1/2
Liederavond
Donderdag 18 Sch. k I om 6 uur
Cheang Clotiers
Sch. k II Maas de
Boodschapper, om 6 1/2
Vrijdag 19 Sch. k I om 6 1/2
"Gaur vivre heureux",
Sch. k II om 5 uur
Militaire voordracht
Zaterdag 20 Sch. k I

Sch. k II om 6 1/2
Vlaamsche Studiekring

GODSDIENSTIGE LEZINGEN

Wat vrijzinnige Christenen gelooven! Wie daarover boeken wil leren kan te gratis en franco ter leen beko- men bij:

de Heeren, J. H. Kuipscheer te Knollen dam, O. H. van der Hoeve ter Franc- ker of bij de Dames. Mij E. A. van Eck Gamona Ayltgeest Mievrouw Moekenge Hattink Emmastraat 1 Alkmaar Mij L. M. Baronier te Oosterbeek Mij A. M. Beyer te Baarn.

GEDENKENIS AAN DEN OORLOG
RINGEN - BROCHES - PEN-
HOUDERS - PAPIERSNJDERS
ENZ - ENZ
LAVALLÉE BAR 2 K II

JOZEF KLEIN & ZONN
MEERHUIZEN & AMERSFOORT
In en verkoop van alle soor-
ten van boeken
aanbevelend als boven
Men lette op 't juiste adres.

FOTOGRAFIE TIP-TOP
UTRECHTSCHESTRAAT 21
NAAST CAFE BELGE
6 TIP-TOP FOTO'S FLO.25
6 " " VISITE "0.50
In en verkoop van alle soorten boeken, platen
enz. alle soorten vreemde postzegels.

MODEMAGAZIJN TELEF. INT
103
ROBERT LEVY LANGESTRAAT 36
SPECIALITEIT DAMES EN KINDERCONFECTIE
MODE ARTIKELEN

CAFE BELGE
BOCK-BIER
RESTAURANT 12 TOT 1 UUR
BEERSTEACK MET FRITES FLO.50
BESTE CONSUMPTIES
KOUDE BUFFET UTRECHTSCHESTR. 19

J.A. BRONSDIJK
52 LANGESTRAAT
Manufacturen. Dames en
Heeren ondergoederen.
Kousen - Sokken enz.

L. HOUBAER AMERSFOORT
HEEREN EN KINDERKLEEDING Wilt u goed en goed-
koop gekleed gaan, bezocht dan onze magazijnen. Door
onze groote inkoopten kunnen wij u voordelig bedienen.
DENKT ER OM LANGESTRAAT 64-66 is het adres.

F.F. SPIEKERMANN
LANGESTRAAT 31 TELEF. 327
SPECIAALPARAPLUIEMAGAZIJN
INRICHTING VOOR
OVERTREKKEN EN REPAREEREN

AMERSFOORTSCHE
MANUFACTUREN HANDEL
DE FAAM
LANGESTRAAT 79
Verkoopt uitsluitend solide goed
een tegen zeer lage prijzen.

FOTOGRAFIE L. B. J. SERRE
Operateur van het huis
BUYLE VAN BRUSSEL
verschillende kunstwerken
Gemindeerd Belgische Personeel
KAMPI EN UTRECHTSCHEWEG 48
MATIGE PRIJZEN VERZORGD WERK

F. J. KOOL
GEEMAILLEERDE KEUKEN
BENODIGDHEDEN IN PRIMA KWALITEIT
UTRECHTSCHESTRAAT 14

L. DE LEEUWE
KORTE GRACHT
specialiteit in parapluies,
hoeden, petten en netterijen
Eigen atelier tot het vervaaken
van alle soort kontwerk
Inrichting tot het repareren
van parapluies.

WEST-FLANDRIA
VAARTKAAI TE ROESELAERE
fabriek van cement pannien. Tegels
buisen enz. Harebalkten. Bergarbalkten
Citens en adjuuten in gewapend beton
(systeme Monier). depôt in Ghautout
en Dixmude. bij
Jerome Callaert BOGAERDSTR.
Bestuurder R. STEVAERT THOUROUT

Het goedkoopste en meest gezochtste adres voor wollen, garen en aanverwanten artikelen is nog steeds
LANGESTRAAT 80
C. J. V. NIEUWKERK

PROBEERT EENS
 DE HEERLIJKE KOFFIE
 AAN OF 66 PER ½ KILO
 AANBEVELEND
J. VAN GENDEREN
 ARNHEMSCHESTRAAT 3 TELEPH 104

MAGAZIJN DE MOOR
 LANGESTRAAT 12
 TABAK SIGAREN
 SIGARETTEN
 GEDISTILLEERDE WIJNEN

PHOENIX
BIEREN

LANDBOUWERS
 Denk er aan zichter den oorlog dat de draaierijen aan de Euleries d' Bauwinnes by Doornyk de beste zij Vraag te bij alle ernstige handelaars of bij gebrek hiervan aan den algemeene vertegenwoordiger van België en Holland
R. STEVAERT THOUROUT w.vl.

SPECIALITEIT IN MOCCA
GEBAK LUXEBROOD EN
BANKETBAKKERIJ
C. VAN OMMEREN
 LANGESTRAAT 18 TEL 257

A. DE URIES
 LANGESTRAAT 26 TEL INT 117
 Magazijn van Goud, zilver, Koper
 Lage, Stajere zilver
 Herstelling met spoed en billyk.

FORTMANN EN HEHENKAMP
 LANGESTRAAT 63
 Magazijn van kapyten en bedden artikelen
 Goedkope pyjnen
 Specialiteit in wollen en katoen dekens.

EYSINK-FABRIEKEN
 AMERSFOORT
 AUTOMOBIELEN
 MOTORRIJWI ELEN
 EN RIJWI ELEN

AMERSFOORTSCHE GLASHANDEL
VERFWAREN EN VERNISSEN
P. VAN VEEN
 ARNHEMSCHESTRAAT 18

W.F.A. GROENHUIZEN
 INSTRUMENTMAKER
 LANGESTRAAT 38 TEL. INTERC. 83
 BRIL
ELECTRISCHE SLIJP
REPARATIE-INRICHTING

HUISVLIJT ARTIKELEN
 in ruime keuze voorhanden als
 hantsnymessen zaagdoren
 hantsnypblaten figuurzaagjes
 klein koperwerk figuren zaagplaten
 schijfmesen eiken akorn Complex hout
B.A. VAN RUIJVEN EN ZON LANGEST 41

J. HOOGLAND
 KROMMESTRAAT 40
 verfwaren, vensterglas,
 lakken, vernissen, borstel
 werk enz

De groote liquidatie der
MAGAZIJNEN BONNER
HOF 11
 is begonnen op 20ste November
 TELEPHOON 126

FA S. J. VANDUINEN
 LANGESTRAAT 109
 FABRIEK EN MAGAZIJN VAN
 HAND EN REISKOFFERS
 SOLIDE LEDERWARE EN LUXEARTIKELEN

BELGISCH BANKETBAKKERIJ
C. A. STOOVE
 UTRECHTSCHESTRAAT 24
 Conque de Dinant
 de Reims
 de St. Nicolas et de Bosselt

ROOKT
UITSLUITEND
DRAGON
TABAK

TABAK EN SIGAREN
G. BOEKENHOOGEN
 LANGESTRAAT 5 BIJ DE VARKENSMARKT
 SPECIAAL ADRES VOOR TABAK
 EN SIGAREN, PIJPEN IN HOUT
 AMBRE, CALZINE GOUDRON ENZ
 BESTE ADRES VOOR ZWARE
 SIGARETTEN TABAK -----
 BELGISCHE EN ANDERE SOORTEN
 VERDER ALLESOORTEN ROOKERS BENODIGDHEDEN

JOH BOTTINGA
 CHAUSSURES
 MEEST GESORTEERD MAGAZIJN
 VAN ALLE SOORTEN
 SCHOENEN EN SPORT-ARTIKELEN
 FOOTBALLSCHOENEN KOUSEN ENZ
 RIJLAARZEN ----- RIJKAPPEN
 PLATVOETZOLEN REISPANT ENZ
 32 LANGESTRAAT 32
 TELEFOON N° 55

M. N. OOSTERVEEN
 LANGESTRAAT 46
 ARNHEMSCHESTRAAT 11
 * TEL 77 *
 KOLONIALE WAREN
 COMESTIBLES
 WIJNEN

HEHENKAMP
 LANGESTRAAT HOEK LANGESRACHT
 Heeren Costumes van af 6.50 tot 32 flor.
 Demi saison " 5.50 " 28 "
 Bruikengewoon, goedkope vaste prijzen
 AANBEVELEND

FAM. A. RAMSELAAR
 KROMMESTRAAT 2-4 TEL. INTER 341
 MAGAZIJN VAN MANUFACTUREN GA-
 REN EN BAND, MODEARTIKELEN
 BEDDEN, DEKENS, LEDIKANTEN
 LOOPERS, KARPETTEN ENZ
 SPECIALITEIT IN MANTELS, COSTUMES
 BLOUSES EN ROKKEN
 VERKOOP UITSLUITEND A CONTANT

BELGEN wilt ge een
 uitstekende goede sigaar bezocht
 dan het Sigarenmagazijn
A. VREUMINGEN
 LANGESTRAAT 48 TEL 261
 en gy zult tevreden zijn

ELECTRISCHE BROOD-BESCHUIT-EN
KLEINGOED BAKKERIJ SPECIALITEIT IN
NOORD-BRABANTSCH ROGGBROOD EN
ZUIVER MELKBROOD
D. Prins
 OP DEN HOF
 DAGELIJKS VERSCHE S'NIKLAAS

DENIJS VAN ROOM. VARKENSMARKT
 IS HET BESTE EN GOEDKOOPSTE ADRES + + + + +
 VOOR HOUTWAREN, BRAND-TIMMER-ZAAG
 EN SNYDOOZEN. ZAAGJES, MESJES, ENZ, ENZ
 ELECTRISCHE WAREN, ENZ. TEL. INTERC 291

BEZOEKT DE
AMERSFOORTSCHE MELKSALON
 K. DE WAAL
 BURGERHOTEL AANBEVELEND
 Billard 1ste klas

GEBOUW ODEON
 KROMMESTRAAT 38
BAL Alle dagen van 7½ uur
 tot 11 u. uitgeroend op
 Vrijdag-Zondag namiddag van
 3½ u tot 5½ u.

H. ELZENAAR
 LANGESTRAAT 90
 Kantoor Boek en Papierhandel
 Speciaal adres voor schrift en
 teekenen benodigdheden
 voor H. B. Postzegelverzamelers steenis
 eene groote collectie voorhandig

J. J. SCHOLTE
 HOTEL-CAFÉ-RESTAURANT
"DE KEIZERSKROON"
 GROOTE CONCERTZAAL TEL INT 379
 PRIMA CONSUMPTIE
 BILLIJKE PRIJZEN

CAFÉ DE LA STATION VAN UTRECHT
 SYMPHONIE { ALLE DAGEN VAN 6 TOT 11 U.
 CONCERT { ZON EN FEESTDAGEN VAN 4 TOT 6 U.
 EN VAN 7 TOT 11 U.
 PRIMA CONSUMPTIES -----
 ----- ZONDER PRIJSVERHOOGING
 KOUDE BUFFET * * * * * TOEGANG VRIJ

CH. GIESEN
 VOORHEEN H. BEURSKENS
 UTRECHTSCHESTRAAT 12
 Schoeden en petten Hemden Boordjes
 in linnen, papier en Gummi Manchetten
 Dassen, Handschoenen, Kousen linnen enz
 Belgen 10% korting.

MAGAZYN "DE DUIF"
 Het goedkoopste adres voor Heeren en
 Dameskleding Kascheichte Drenthod
 Juponnen, Muisen en Schorten
G. HAGEBEUK, HOF 12/18